

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaogă timbrul post

SUMAR

Catedrele de Drept Roman, de d-I C. Stoicescu, profesor agregat de drept roman la Facultatea juridică din București.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inaltă Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Căpitan D. Mandachescu cu Creditul funciar urban din București.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Eforia spitalelor civile cu Ministerul Domeniilor.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Elena Dumitriu cu G. Antonescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA. — *C. Douai*. Observațiune de S. R.

Catedrele de Drept Roman

Catedrele de drept roman, cari prin caracterul lor cam special ar părea menite să rămână în afară de discuțiunile publicului, sunt de câtvă timp la ordinea zilei. Catedra de drept roman destinată să funcționeze la doctoratul Facultății de Drept din București, a avut privilegiul să provoace la Cameră o discuțiune destul de pățimașă și să servească de prilej unei manifestațiuni politice, deși d-l ministru al instrucțiunii publice nu propunea înființarea unei catedre noi, ci numai repararea unei omisiuni, unei greșeli, strecurate în proiectul votat de Senat la 3 Martie 1912. Cu ocaziunea desbaterilor petrecute la Cameră, s'au făcut — dar aceasta n'ar avea mare importanță — anumite afirmațiuni gratuite, anumite aprecieri fanteziste; s'au mai spus însă

și lucruri inexacte. Imi propun ca, într'un mod absolut obiectiv și fără umbră de preocupare politică, să restabilesc lucrurile și să examinez temeinicia unora din părerile emise. Adaog că nu intră de loc în intențiunea mea, cu toate că aș avea încuviințarea necesară, să exprim aci și ideile altora; vorbesc numai în numele meu personal.

Ar fi puțin interesant să trec în revistă toate declarațiunile făcute în ședința Adunării Deputaților din 13 Februarie trecut; amintesc bunăoară, ca simplă curiozitate, propunerea unui deputat de a se desființa doctoratul în drept, pentru că n'avem încă școli suficiente la sate. În schimb, sunt dator să analizez cuvântarea altui membru al Parlamentului, d-l I. Miclescu. Dacă n'am relevat mai de vreme aserțiunile d-sale, cauza a fost necesitatea în care m'am găsit de a așteptă publicarea integrală a textului în *Monitorul Oficial* ¹⁾.

Voi lăsa aproape fără răspuns o întreagă parte a discursului, aceea în care vorbitorul se teme că din cauza condițiunilor de admitere prea ușoare s'ar ivi prea mulți amatori-profesori; aceea în care afirmă că nu cunoaște în România trei per-

1) *Monitorul Oficial* din 20 Februarie 1913. Desbaterile Adunării Deputaților, p. 217.

soane capabile de a predă dreptul roman după concepțiunea d-sale; în care pretinde că «la noi nu s'a muncit spre dreptul roman și de aceea nu avem pe cine să punem la o a treia catedră de drept roman», și că «dacă nu avem de o camdată un Român care să știe dreptul roman», să se aducă prin contract un străin. Într'adevăr, condițiunile de abilitare constând, după art. 71 al legii învățământului secundar și superior, în lucrări originale, colocvii, lecțiuni publice (ba chiar și probe scrise, în practică), nu mi apar tocmai ca ridicole, și mărturisesc că nici nu văd ce li s'ar mai putea adăoga pentru ca să devină dificile? De asemenea, m'am mărginit să semnez numai părerea manifestată în privința meritelor docenților și conferențiarilor noștri de drept roman dela Iași sau din București. Urmărit-a vehementul critic activitatea d-lor pe terenul dreptului roman de când s'au consacrat studiului și profesărei acestei ramuri a științei juridice? Cercetat-a modul cum și-au făcut conferințele ori prelegerile? La ce bun! E mult mai ușor să afirmi în mod tranșant că dacă un român ar ocupa catedra dela doctorat, dânsul ar fi probabil o persoană «nepregătită, care va fi făcut în diletante, ocazional, o revistă superficială a câtorvâ manuale, Accarias, Demangeat (!)» ori a vreunii alt repertoriu de drept roman, de cât să recunoști începuturile, chiar modeste, de cât să încurajezi eforturile făcute și de ai noștri în această direcțiune.

Mai însemnată din punctul de vedere științific este o altă parte a discursului, aceea în care — ori cât de ciudat s'ar părea pentru o discuțiune parlamentară — s'a atins chestiunea metodei și utilității dreptului roman. Aci, aprob cu totul pasagiul unde se proclamă că la o catedră de drept roman nu trebuie să se învețe «numai chichițe și chestiuni controversate, numai tertipuri de procedură, dar și istoria poporului măreț din care ne fălim că ne tragem, devoltarea lui ex-

traordinară explicată tocmai prin minunatele sale instituțiuni juridice». Aceasta de altmintrelea a devenit astăzi un adevăr banal și adesea repetat, cel puțin în sensul că dreptul roman trebuie studiat în mod istoric, că profesorul nu trebuie să se mulțumească cu o strictă exegeză, cu o plicticoasă comentare a textelor din institute, ci să arate *evoluțiunea instituțiunilor juridice*, să indice în ce fel au luat naștere, s'au transformat, și au decăzut din cauza prefacerilor adânci ale societății. Se va observa imediat că formula întrebuintată în discurs păcătuiește printr'o prea mare elasticitate. Nu poate fi vorba de a se predă la un curs de drept roman, și mai ales la unul de Pandecte, unde tradițiunea voește ca profesorul să comenteze un titlu din Digest făcând totdeauna numeroase incursiuni în diferite alte materii, *istoria* propriu zisă. Istoria, ca și logica, nu se pot studia la Facultatea de Drept de cât în mod accesoriu, întâmplător, ele constituind acel substrat de cunoștințe cu care se presupune că vin la Facultate absolvenții de liceu. Cu atât mai puțin nu admit ca, *prin catedra de drept roman*, să se păstreze «acea legătură necesară între neamul nostru și latinitate», să se «întărească simțământul că suntem un popor de viță latină». Dezideratele acestea sunt foarte frumoase, foarte laudabile, dar nu intră în sfera atribuțiunilor profesorului de drept roman. Profesorul de istorie română, să pună ideia în relief, să acumuleze dovezile, să aducă în apărarea acestei teze patriotice tot entuziasmul dorit — de acord! dar nu romanistul; dânsul, în principiu, nu trebuie măcar să se preocupe de stabilirea legăturilor dintre dreptul roman și codul civil, nu fiindcă codul nostru e de origină streină, ci fiindcă alta este, după unanimitatea autorilor moderni, menirea învățământului dreptului roman¹⁾.

1) Nu găsesc necesar să dezvolt în acest scurt articol cunoscuta chestiune a importanței *actuale* a dreptului roman și să arăt păreri ce se susțin astăzi, păreri foarte deosebite de cele de altă dată.

Ultima serie de observațiuni, cărora li se cuvine un răspuns cu atât mai categoric cu cât ele se îndepărtează mai mult de adevăr, se referă la pretinsa ușurință cu care s'ar face studiile la Facultatea noastră: «La Facultatea de Drept încă odată și așa nu se învață prea mult; acolo, o știm toți câți am trecut pe acolo, nu se cere prea mare exces de muncă.. In genere studiile de drept nu sunt tocmai studiile cele mai grele cari se fac de tineretul universitar». In contra acestei învinuiri trebuie să protestez cu toată energia. Am studiat în Franța și în Germania și predau de șase ani dreptul roman la Facultatea din București. Declar sus și tare că tineretul nostru universitar nu este nici mai puțin zelos, nici mai puțin râvnitor de muncă de cât tineretul națiunilor celorlalte. Nu știu ce se petrecea în anii îndepărtați în cari autorul reflecțiunilor de mai sus frecventă universitatea, dar pot afirma, fără teamă de a fi contrazis, că actualmente studiile ce se fac la Facultatea de Drept sunt tot atât de adâncite și de grele ca în facultățile străine. Evident, nu ne putem încă fâli cu o facultate care să rivalizeze cu oricare alta, dar acelaș lucru se observă pentru toate celelalte așezăminte și corpuri constituite ale noastre, de oarece suntem un popor tânăr, care n'a ajuns încă la apogeul său de civilizațiune, și care prin urmare nu poate pretinde la o completă egalitate culturală cu popoarele mai vechi. Să nu uităm însă că nu aceasta formă obiectul discuțiunei; se denunță numai lipsa de seriozitate a studiilor juridice. Or, aceasta este absolut fals. Severitatea mai mare la examene, ridicarea minimumului de admisibilitate (o bilă albă și celelalte roșii, necombinarea bilei negre), urcarea taxelor, totul a contribuit ca studiile să devină solide și, îndrăznesc a o spune, *dificile*. De altfel, nu mă voi încerca să opun unei afirmațiuni o altă afirmațiune; procedeul ar fi prea comod. Voi întrebuiți argumentul fără replică: statistica. Din

2157 de studenți înscriși la drept în anul școlar 1905—1906, numărul înscrișilor în 1911—1912 a scăzut la 1373, și față de 537 diplome de licențiat liberate în 1905—1906, nu mai găsim în 1911—1912 de cât 205¹⁾. Denotă această părăsire a Facultăței noastre o prea mare ușurință a studiilor?

Cred că dovada e făcută și că eram dator să mă ridic contra unor alegațiuni jignitoare pentru tineretul universitar dela drept. Era timpul să se distrugă o legendă, falsă ca toate legendele.

C. STOICESCU

Profesor agregat de drept roman la Facultatea juridică din București.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECTIUNI-UNITE

Audiența dela 17 Ianuarie 1913

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Căpitan D. Mandachescu cu Creditul funciar urban din București

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE. — APEL. — TIMBRU FIX. — TIMBRARE NESUFICIENTĂ. — PLATA ÎNTREITĂ A TAXEL. — VALABILITATE. — ART. 26 LEGEA TIMBRULUI DIN 1900,

Este valabil apelul chiar daca nu a fost făcut pe timbrul fix cerut de legea timbrului, daca la prima zi a înfățișării partea se oferă să plătească taxa întreită a timbrului fix, dispozițiunile art. 26 din legea timbrului dela 1900, fiind aplicabile nu numai în ceea ce privește taxa specială care trebuie să însoțească un apel, dar și când e vorba de timbrul fix pe care trebuia făcut acel apel

No. 2 — Casată, în urma recursului făcut de Căpitanul D. Mândăchescu, sentița tribunalului din Vlașca No. 34 din 1910, dată în procesul cu Creditul funciar urban din București.

S'a ascultat din partea recurentului, d. avocat D. Perianu, în desvoltarea motivelor de casare; d. avocat Mateescu pentru intimat, în combateri d. procuror general Sc. Popescu în concluziuni pentru respingerea recursului.

Curtea deliberând.

Asupra mijloacelor de casare invocate:

I. «Exces de putere și violarea art. 26 și 50 din legea timbrului în vigoare la 1903.

1) «Anuarul Universității» din București pe anul școlar 1911—1912 (ultimul apărut), pag. 103.

«In adevăr, tribunalul Vlașca în urma casării sentinții tribunalului Ilfov, secția IV, No. 90 din 1904, pentru exces de putere și violarea art. 26 și 50 din legea timbrului, întrucât nu mi se permisesse să depun întreit costul timbrului pe care trebuia făcut apelul, prin decizia acestei Inalte Curți No. 266 din 1909 fiind investit ca instanță de trimitere să judece din nou această afacere, în mod arbitrar și neținând cont de jurisprudența constantă a Inaltei Curți în această materie, prin sentința sa cu No. 34 din 1910 mi-a respins ca nefondată opoziția ce am făcut contra sentinții tribunalului Ilfov, secția IV, No. 787 din 1903, motivând ca și tribunalul Ilfov, că timbrul fix pe care trebuia făcut apelul, nu se mai poate complecta deși mă oferisem în instanță să depun întreit costul său, după cum se stabilise de Inalta Curte.

«Procedând astfel, tribunalul a comis un vădit exces de putere și o flagrantă violare a citatelor texte de lege.

II. «Exces de putere și violarea art. 50 combinat cu art. 26 din legea timbrului din 1903.

«Tribunalul mai adaugă prin sentința sa că în tot cazul nu mai pot beneficia de favoarea art. 26 din legea timbrului, întrucât se constată că nu din eroare am introdus apelul netimbrat, ci eram în cunoștință de textul legii, ori prin petiția mea de apel, căci nu obtinusem încă actul de paupertate pe care l-am alăturat în urmă la petiția de opoziție și art. 50 din legea timbrului neprevăzând o asemenea decădere, iar art. 26 precizând anume amenda pe care m-am oferit să o plătesc la ziua înfățișării.

«Tribunalul argumentând astfel și respingându-mi opoziția a comis un vădit exces de putere și a violat citatele texte de lege».

Având în vedere că, din sentința supresă recursului, rezultă că, recurentul fiind condamnat prin cartea de judecată No. 646 din 1903 a judecătoriei ocolului 6 din București, să plătească Creditului funciar urban din București suma de 350 lei cu procente și cheltueli, și numitul făcând apel pe hârtie netimbrată în contra acestei cărți de judecată, apelul i-a fost anulat în lipsă ca netimbrat de tribunalul Ilfov, secția IV-a; că făcând opoziție în contra acestei hotărâri, servindu-se de act de paupertate, tribunalul prin sentința No. 90 din 1904, i-a respins opoziția ca neadmisibilă, întrucât apelul nu fusese timbrat, deși recurentul se oferise a plăti chiar în acea zi valoarea întreită a timbrului fix; că această sentință a tribunalului Ilfov fiind casată de această Inaltă Curte, secția I, prin decizia cu No. 266 din 1909, și tribunalul de Vlașca unde afacerea a fost trimisă, judecând tot ca tribunalul Ilfov, în urma recursului făcut de recurent în contra acestei ultime sentințe, afacerea a fost trimisă în cercetarea secțiilor-unite conform art. 65 din legea organică a acestei Inalte curți;

Considerând că, se constată că recurentul, pentru a se da curs apelului său, s'a oferit în ziua de înfățișare, atât la tribunalul Vlașca care a pronunțat ultima sentință supusă recursului, cât și la tribunalul Ilfov care a pronunțat prima sentință ce a

fost casată, să plătească valoarea întreită a timbrului fix, pe care trebuia făcut apelul, cerere ce i-a fost refuzată de ambele instanțe, pe motiv că art. 50 din legea din 1900 sub imperiul căreia se făcuse apelul, să referea numai la taxa specială, iar nu și la timbrul fix pe care trebuia să fie scris apelul;

Văzând art. 26 și 50, din legea timbrului din 1900 aplicabilă în speță;

Considerând că, tot ceea ce a voit legiuitorul edictând art. 26 din legea timbrului, a fost că actul făcut fără timbru sau cu un timbru insuficient sau fără plata taxei speciale, să nu poată fi declarat valabil, de cât în urma plății valorii întreite a timbrului și a taxei la care era supus actul;

Considerând că, întrucât prin plata întreită a valorii timbrului fix, cum se oferise la instanța de fond recurentul să o facă, interesele fiscolei fiind ocrotite, nu există nici o rațiune de a se distinge între timbrul fix și taxele speciale aplicându-se art. 26 numai pentru taxele speciale iar nu și pentru timbrul fix, și de a se crea astfel o decădere absolută de drepturi în cazul când timbrul fix n-a fost întrebuințat chiar dela facerea cererii;

Considerând de asemenea că legiuitorul neprevăzând anume cazurile de eroare din citatul art. 26, dispozițiunea de a se validă cererea netimbrată prin plata valorii întreite a timbrului fix sau a taxei speciale, urmează a se aplica în toate cazurile în care cererile ar fi făcute fără timbru sau cu timbru insuficient sau fără plata taxei speciale;

Considerând că, astfel fiind, tribunalul a aplicat rău dispozițiunile art. 26 suscitată când a declarat neadmisibil apelul, respingând cererea făcută de recurent chiar la prima zi de înfățișare, ca să plătească de trei ori valoarea timbrului fix pe care trebuie scris apelul, că prin urmare mijloacele de casare sunt întemeiate;

Văzând și dispozițiunile art. 65 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA I

Audiența dela 12 Decembrie 1912

Președința d-lui V. Bossy, consilier

Eforia spitalelor civile cu Ministerul Domeniilor

REVIZUIRE. — HOTĂRÂRE SUPUSĂ ADELULUI. — COMUNICARE. — STAT. — TERMEN DE REVIZUIRE. — DE CÂND ÎNCEPE A CURGE. — ART. 291 ȘI 297, VECHIUL COD PR. CIVILĂ.

HOTĂRNICE. — HOTARNIC. — LIPSĂ DE CALITATE — EXCEPȚIUNE PEREMPTORIE DE FOND. — ART. 111, PR. CIVILĂ.

REVIZUIRE. — STAT. — LIPSĂ DE APĂRARE. — CÂND POATE FI INVOCATĂ. — ART. 297, PR. CIVILĂ.

1° Din interpretarea dispozițiunilor art. 297 și 291, vechiul cod de pr. civilă, rezultă că ter-

menul de revizuire nu poate curge de cât dela o nouă comunicare a hotărârei, după expirarea termenului de apel, iar nu în același timp cu apelul, adică dela comunicarea hotărârei supusă apelului, de oare ce a decide altfel ar fi ca dreptul de revizuire să se poată pierde înainte de a se fi născut.

2° Lipsa de calitate sau de capacitate a hotărnicului de a hotărnici o moșie este un mijloc peremptoriu de fond care se poate invoca în ori ce stare a procesului iar nu o nulitate de procedură care să nu poată fi propusă și cercetată de cât în *limine litis* conform art. 111, procedura civilă.

3° Dispozițiunile art. 291, pr. civilă care arată cazurile și condițiunile în care Statul are drept a face o cerere de revizuire, se aplică numai când e vorba de o lipsă de apărare, o apărare greșită sau făcută cu viclenie înaintea unei instanțe judecătorești, iar nu și în afară de ori ce instanță judiciară.

Astfel autorizarea avocatului Statului de a retrage o contestațiune dată pe baza unui raport greșit nu poate echivala cu o lipsă de apărare în justiție care să dea drept Statului de a ataca hotărârea dată în urma retragerii contestațiunii pe calea revizuirii.

No. 900. — Casată în urma recursului făcut de Eforia spitalelor civile, decizia Curței de apel din București, secția III, No. 207 din 1899, în procesul cu Ministerul Domeniilor.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Opreanu; s'a ascultat d. avocat P. Toncescu, pentru recurentă, în desvoltarea motivelor de casare, și d. avocat Atanasiu, pentru intimat, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare în cuprinderea următoare :

I. «Greșită interpretare a art. 297, pr. civilă.

«Statul a primit copie după sentința tribunalului Prahova, secția I, No. 90 din 1884, de a cărei revizuire e vorba, la 31 Octombrie 1884, iar cererea de revizuire a făcut-o la 4 Ianuarie 1884, deși art. 297, pr. civilă spune în mod lămurit că termenul de revizuire este de 2 luni, dela primirea copiei după sentință. Curtea de

apel în majoritatea ei, considerând că termenul de revizuire curge dela o a doua comunicare a sentinței, ce ar trebui făcută după ce a expirat termenul de apel, a considerat cererea făcută în termen, aceasta cu violarea art. 297, care nu face nici o distincțiune de felul celei făcute de Curte, nici vorbește de o nouă comunicare».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că Statul a făcut cerere de revizuire în contra sentinței tribunalului Prahova No. 90 din 1884, sentință rămasă definitivă prin neapelare, iar tribunalul prin sentința No. 123 din 1897, a respins cererea pe motiv că Statul a primit copie după sentința atacată cu revizuire la 31 Octombrie 1884, iar cererea a fost făcută la 4 Ianuarie 1897, adică peste termenul de două luni, prevăzut de art. 297, pr. civilă; că, Statul făcând apel, Curtea de apel din București, prin decizia atacată cu recurs a declarat în termen cererea de revizuire pe motiv că sentința, de a cărei revizuire este vorba, fiind supusă apelului, comunicarea dela 31 Octombrie 1884, pentru curgerea termenului de apel nu poate servi în același timp și pentru curgerea termenului de revizuire ;

Considerând că, după art. 297, din codul vechi proceduri civile, sub imperiul căreia s'a făcut revizuirea de față, pentru a fi admisibilă o asemenea cerere, în cazurile prevăzute de art. 291, pr. civilă, trebuie să fie făcută în termen de două luni dela comunicarea hotărârei ce se atacă cu revizuirea ; că, în cazul când hotărârea ce se atacă este dată în prima instanță, termenul de revizuire nu poate începe de cât din momentul când hotărârea a rămas definitivă prin expirarea termenului de apel, de oare ce nu mai din acest moment se naște dreptul la revizuire ;

Că, a decide că termenul de revizuire ar curge în același timp cu termenul de apel dela o singură comunicare, ar fi a admite că termenul de revizuire începe înainte ca revizuirea să fie posibilă, sau că dreptul de revizuire se poate pierde mai înainte chiar de a se fi născut, ceea ce este inadmisibil ;

Că astfel fiind, Curtea de apel a dat o bună interpretare art. 297, pr. civilă, când a hotărât că termenul de revizuire nu începe de cât dela o nouă comunicare a hotărârei după expirarea termenului de apel și, prin urmare, motivul de recurs este neîntemeiat.

Asupra motivului III de casare în cuprinderea următoare :

III. «Violarea art. 111, pr. civilă.

«Curtea a anulat hotărnicia pe un motiv de formă

deși acest motiv nu a fost propus și discutat în *limine litis*.

Considerând că, Curtea de apel a anulat hotărnicia moșiei Eforiei Schiulești, pe motiv că inginerul hotarnic nu avea autorizațiunea de a hotărnicii de cât moșia Schiulești a Eforiei și că n'a fost autorizat de a determina porțiunea moșnenilor Băcărești despre vecinătatea cu moșia Rădila a Statului.

Considerând că, lipsa de calitate sau de capacitate a hotarnicului de a hotărnicii o moșie este un mijloc peremptoriu de fond, care se poate invoca în ori ce stare a procesului, iar nu o nulitate de procedură care să nu poată fi propusă și cercetată de cât în *limine litis*, conform art. 111, pr. civilă;

Că dar și acest motiv de casare este neîntemeiat. Asupra motivului II de casare, astfel formulat :

II «Violarea art. 291, pr. civilă.

«In procesul a cărei revizuire se cere, statul făcuse contestație la hotărnicie și avocatul său în urma autorizației dată, a retras contestația; ori art. 291 din procedura civilă, prevede dreptul pentru Stat de a cere revizuirea numai în cazul când cei însărcinați de a-l apăra nu l-au apărât sau l-au apărât în mod fraudulos. Astfel fiind, nu poate fi vorba de fraudă, întrucât Statul și-a retras contestația, nici de lipsă de apărare, căci aceasta presupune posibilitatea unei apărări, care nu mai putea exista în urma retragerii contestației».

Având în vedere că, prin sentința No. 90 din 1884, de a cărei revizuire este vorba, s'a resprins contestațiunea făcută de Stat la confirmarea planului și hotărniciei moșiei Schiulești a Eforiei spitalelor civile pe motiv că Statul a autorizat în regulă pe avocatul său să retragă contestațiunea; că, mai târziu, Statul descoperind că a fost indus în eroare printr'un raport al guardului general silvic a cerut revizuirea contestațiunei sale, și este a se ști dacă o asemenea revizuire este admisibilă.

Considerând că potrivit art. 291, pr. civilă, Statul are dreptul de a cere revizuirea ori de câte ori cei însărcinați a-l apăra l-au apărât într'un mod complet : că, această dispozițiune bazată pe temerea ce a avut legiuitorul că apărătorul intereselor Statului în justiție nu-și va îndeplini cu zel, fidelitate și exactitate, mandatul său, și că poate compromite, din rea credință sau neglijență, apărarea Statului, este o dispozițiune de favoare care nu poate fi întinsă la apărarea făcută de reprezentanții Statului în afară de o instanță judiciară.

Că, în speță, chiar dacă autorizațiunea dată avocatului Statului de a retrage contestațiunea ce făcuse a fost dată în urma unui raport greșit al guardului general silvic, care nu și-a îndeplinit datoria de a face contestarea cerută de interesele Statului, însă, acest fapt nu poate echivala cu o lipsă de apărare în justiție a Statului cum cere art. 291, pr. civilă.

Că, așa dar, Curtea de apel nu putea numai pe acest singur fapt să sprijine admiterea cererei de revizuire a Statului, fără a viola dispozițiunile art. 291, pr. civilă, așa că motivul al II-lea de recurs este întemeiat și decizia sa urmează a fi casată numai pentru acest motiv.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența din 23 Ianuarie 1913

Președinta d-lui N. Nicolescu, prim-președinte

Elena N. Dumitriu cu G. Antonescu

PRIVILEGIU ȘI IPOTECA. — INDIVIZIUNE (EȘIRE DIN). — VÂNZARE PRIN LICITAȚIE. — CUMPĂRĂTOR STREIN. — ART. 1790, COD. CIVIL, PRIVILEGIU ȘI IPOTECA. — INDIVIZIUNE (EȘIRE DIN). — VÂNZARE PRIN LICITAȚIE. — ORDONANȚA DE ADJUDECARE. — PURGĂ. — ART. 565, 689 ȘI 696, PR. CIVILĂ.

1° Din caracterul juridic ce prezintă licitațiunea pentru eșire din indiviziune când a avut loc în favoarea unei persoane străine de moștenire, decurge ca consecință, între altele, și aceasta că sarcinile și ipotecile constituite în timpul indiviziunii asupra imobilului vândut, nu sunt purgare în mod virtual prin ordonanța de adjudecare remasă definitivă, deși vânzarea a fost făcută sub autoritatea justiției, că ele subsistă și imobilul continuă să fie grevat în mâinile cumpărătorului cu toate sarcinile anterioare câtă vreme el nu a recurs la procedura purgei voluntare.

2° Deși după art. 565, pr. civilă, ordonanța de adjudecare rămasă definitivă și executată trece adjudecatorului imobilul liber de ori ce privilegiu sau ipotecă la care eră supus, totuși acest text de lege nu se aplică la vânzările cu licitație publică pentru eșire din indiviziune, pe care legiuitorul le-a lăsat sub imperiul dreptului comun, și ordonanța de adjudecare ce intervine în asemenea vânzări, nu are de efect de a purgă privilegiile și ipotecile ce grevează imobilul adjudecat.

No. 392. — S'a prezentat apelanta prin d. avocat Ion S. Ionescu; intimatul asistat de M. Pășcanu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Elena N. Dumitriu Oțoșol, în contra jurnalului Trib Buzău, secția I, cu No. 7845 din 7 Decembrie 1912;

Având în vedere că, prin acest jurnal, tribunalul a respins cererea făcută de Elena N. Dumitriu Oțoșol de a se considera ca fără ființă mențiunea făcută de judecătorul trib. în registrul de inscripțiuni că in-

scripțiunea ei ipotecară legală s'a purgat prin vânzarea cu licitațiune publică a imobilului grevat.

Având în vedere că, tribunalul a respins această cerere pentru motivul că ea nu poate fi rezolvită în camera de consiliu, pe cale grațioasă, ci numai pe cale conțențioasă, întrucât se tinde a se stabili un drept protivnic.

Având în vedere, asupra acestui punct, încheerea Curței cu No. 270 din 19 Ianuarie 1913, precum și motivele pe care se sprijină;

Având în vedere, în fond, susținerile orale și concludsiunile scrise ale părților litigante precum și actele ce invoacă;

Având în vedere că, din actele invocate și din debaterile urmate în instanță, se constată, în fapt, că Polixenia N. Dumitriu, constituind dotă fiicei sale, Elena, la trecerea ei în căsătorie cu Constantin G. Cărbunescu, între altele, și o avere alienabilă de 12000 lei, a cerut luarea unei inscripțiuni ipotecare legale asupra moșiei Schiopoia din jud. Buzău, stăpânită de soțul C. Cărbunescu în indiviziune cu moștenitori rămași pe urma defunctei Eufrosina G. Cărbunescu, până la concurența sumei de lei 12000 prevăzută în actul dotal, autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, sub No. 6605 din 1903, cerere ce s'a incuviințat de președintele tribunalului prin ordonanța cu No. 3742 din 24 Martie 1908;

Că, scoțându-se în vânzare moșia Schiopoia pentru eșire din indiviziune, și adjudecându-se asupra intimatului G. Antonescu, acesta, după emiterea ordonanței definitive cu No. 5846 din 1908, și distribuirea prețului, adresează tribunalului Băzău petițiunea înreg. la No. 20029 din 17 Iunie 1908, prin care cere ca, în conformitate cu art. 565 și 583 cod. pr. civile, să se ordone radierea din registru a ipotecilor ce gravau imobilul adjudecat, cu atât mai mult cu cât vânzarea a fost efectuată pentru eșire din indiviziune; că, recomandându-se petițiunea judecătorului, comisar al partagiului ca să procedă la radierea lor din oficiu, acesta face în ziua de 19 Iunie 1908 mențiunea în registru, pe marginea ordonanței de inscripțiune legală a apelantei, că „inscripțiunea s'a purgat prin faptul vânzării imobilului cu ordonanța de adjudecare cu No. 5486 din 1908 și cumpărat de G. Antonescu“;

Că, mai târziu, apelanta, după ce obține în contra fostului ei soț C. Cărbunescu, sentința definitivă de restituirea dotei, voind a executa creanța sa asupra imobilului ce fusese grevat de inscripțiunea ipotecară luată de către constituitorul zestre, și constatând că această inscripțiune fusese radiată de judele-comisar al partagiului, cere președintelui tribunalului pe cale grațioasă, în camera de consiliu, în temeiul art. 104 cod. pr. civil, prin petițiunea înreg. la

No. 39075 din 23 Noembrie 1912, să se considere ca fără ființă mențiunea făcută de judecător în registrul de inscripțiuni, întrucât art. 565 și 583 cod. pr. civile, privesc numai vânzările silite iar nu și acelea făcute pentru ieșire din indiviziune, și întrucât creanța ei dotală nu a fost achitată; că tribunalul citând pe părți în camera de consiliu, și ascultând lămuririle lor, dă încheierea cu No. 7845 din 1912, pe care Elena N. Dumitriu Oțoțol a atacat-o cu apelul de față, sprijinindu-l pe motivul invocat în cererea de mai sus;

Având în vedere că, intimatul G. Antonescu pretinde că bine a procedat judecătorul-comisar al partagiului când a făcut mențiune în registru că ipoteca legală a apelantei este purgată, de oarece purgarea ipotecilor este legată de licitarea bunului grevat, și nici de cum de caracterul declarativ sau translaticiv al împărțirii, și există desăvârșită analogie între vânzarea silită și aceea pentru curmarea indiviziunii;

Că, astfel fiind, cestiunea care urmează a fi examinată este aceea de a se ști dacă în vânzările cu licitațiune publică pentru eșire din indiviziune, ordonanța de adjudecare definitivă are de efect ca și în vânzările silite, să purgeze ipotecile și privilegiile ce gravează imobilul în momentul adjudecării;

Considerând, în drept, că în temeiul principiului înscris în art. 1790 c. civil, în caz de vânzare voluntară, imobilul grevat de privilegii sau ipoteci, trece în mâinile cumpărătorului cu aceste sarcini; că, dacă el voește să fie apărat de urmăriri și imobilul să rămână liber, este ținut să procedă la îndeplinirea formalităților prevăzute de art. 1804 și urm. cod. civil, și de art 1814 cod. civil care constituiesc purga voluntară.

Considerând că, din art 786 cod. civil, care dispune că fiecare coerede este presunt că a moștenit singur și imediat toate bunurile care compun partea sa, sau care i-au căzut prin licitațiune, și din art. 1386 cod. civil, după care dacă un lucru comun al mai multora nu se poate împărți ușor și fără pierde, sau dacă într'o împărțeală de bună voe s'ar afla lucruri pe cari nici unul din împărțitori n'ar putea sau n'ar voi a lua, vânzarea unor asemenea lucruri se va face cu licitațiune și prețul se va împărți între coproprietari, rezultă că licitațiunea este un mijloc de a suplini partagiul și de a ieși din indiviziune, ale cărei efecte variază după cum adjudecatarul este unul dintre copărtași sau este o persoană străină de moștenire; că, în primul caz, licitațiunea produce efectele unei împărțeli aplicându-se principiul înscris în art. 786 c. civil; iar în cazul al doilea, licitațiunea constituie o adevărată vânzare;

Considerând că, din caracterul juridic ce prezintă

licitațiunea când a avut loc în favoarea unei persoane străine, decurge ca consecință, între altele, și aceasta că sarcinile, ipotecile constituite în timpul indiviziunii asupra imobilului vândut nu sunt purgare în mod virtual prin ordonanța de adjudecare rămasă definitivă, deși vânzarea a fost făcută sub autoritatea justiției, că ele subsistă și imobilul continuă să fie grevat în mâinile cumpărătorului de toate sarcinile anterioare, câtă vreme el nu a recurs la procedura purgei voluntare;

Considerând că, deși după art. 565 c. pr. civile, ordonanța de adjudecare rămasă definitivă și executată, trece adjudecatorului imobilul liber de orice privilegiu sau ipotecă la care erea supus, totuși acest text de lege nu se aplică la vânzările cu licitațiune publică pentru eșire din indiviziune;

Că, în adevăr, art. 565 face parte din capitolul al IV-lea, în care legiuitorul se ocupă numai de executarea silită asupra bunurilor nemșcătoare, stabilind regulile speciale pentru expropriațiunea forțată; că, pe de altă parte, art. 689 c. pr. civilă, care arată cari sunt articolele dela vânzarea silită care se aplică și la vânzarea imobilelor minorilor, nu enumără și art. 565, iar art. 696 c. pr. civilă, din sec. VI, relativă la împărțiri și licități, dispune că vânzarea se face potrivit cu cele prescise pentru vânzarea bunurilor nemșcătoare ale nevârșnicilor.

Că, dar legiuitorul a lăsat vânzările judiciare voluntare sub imperiul dreptului comun și ordonanța de adjudecare, ce intervine în asemenea vânzări, nu are de efect de a purgă privilegiile și ipotecile ce grevează imobilul adjudecat;

Având în vedere, în speță, că moșia Schiopoiaia a fost vândută cu licitațiune publică pentru eșire din indiviziune, după cum se constată din dosarul tribunalului Buzău cu No. 1105 din 1900 alăturat la acela al curței; că, creanța apelantei, garantată prin inscripțiunea ipotecei legale asupra acestui imobil, nu a fost plătită; că ordonanța de adjudecare cu No. 5486 din 1903, ne purgând sarcinile constituite în timpul indiviziunii, zisul imobil nu a trecut în mâinile adjudecatorului G. Antonescu liber de orice sarcini, ci grevat de inscripțiunea ipotecară legală a apelantei; că, intimatul nu a îndeplinit formalitățile purgei voluntare și nici o supralicitare conform art. 698, c. pr. civilă, nu a intervenit; că, dar ipoteca legală a apelantei subsistă, și judele-comisar al partagiului nu putea să facă mențiune în registru că inscripțiunea este purgată; că, mențiunea de purgare a inscripțiunii ipotecare fiind făcută în contra legii, ea nu poate avea ființă și deci urmează a fi anulată;

Având în vedere că, ipoteca legală a apelantei subsistând, cată a se reserva intimatului dreptul ca

pe cale contencioasă să deducă motivele de nulitate a acestor inscripțiuni ce arată că are de invocat, întru cât art. 104, c. pr. civilă, nu permite ca pe cale grațioasă să se stabilească un drept protivnic;

Că, astfel fiind, apelul făcut de Elena Dimitriu Oțoțol este întemeiat și urmează a fi admis, reformându-se încheerea tribunalului și admitându-se cererea apelanlei.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: Osear N. Nicolescu, D. A. Mavrodin,
Ef. Antonescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

C. Douai, 10 Mai 1911

ACT SUB SEMNĂTURĂ PRIVATĂ. — DATĂ CERTĂ. — TERȚII. — ART. 1328, COD. CIV. FR. (ART. 1182, COD. CIV. ROM.).

Dispozițiunile art. 1328 din codul civil, după care actele sub semnătură privată nu fac, în principiu, afară de trei cazuri limitativ enumerate, credință despre data lor față de terții, au înțeles să vizeze sub numele de «terții» pe toți ceilalți afară de acei cari au semnat actul și reprezentanții lor universalii.

Prin urmare, chiar în privința persoanelor care n'au avut relațiuni juridice cu părțile contractante, data unui act sub semnătură privată trebuie să se stabilească prin unul din cele trei fapte limitativ enumerate în art. 1328, cod. civil.

(*Pand périod*, 1912, 2, 314)

Observațiune. — Curtea din Douai persistă în interpretarea ei asupra înțelesului cuvântului de terții din art. 1182, cod. civil. Cestiunea e controversată. În adevăr, ce trebuie să înțelegem prin cei de al treilea sau terții din art. 1182? Cuvântul terțiu ca și acela de reprezentant (*ayant-cause, aventi causa*) nu are în toate cazurile aceiași semnificare, ci are un sens deosebit după scopul ce legea și-a propus când a edictat regula pentru care s'a servit de aceste cuvinte, *secundum subjectam materiam*. Astfel, când se zice că o convenție nu-și produce efectele sale de cât între părțile contractante, ea fiind în privința terțiilor *res inter alios acta*, prin «terții» se înțelege toți acei cari nu au luat direct parte la convenție, cari nu au fost nici reprezentanți la formarea ei (art. 973, cod. civil).

Prin urmare, permițând terțiilor de a opune lipsa de dată certă a actelor sub semnătură privată ce se invoacă contra lor, art. 1182, cod. civil, n'a înțeles să vizeze sub denumirea de „terții” de cât pe reprezentanții (*les ayants cause*) cu titlu particular al semnătarilor actului, iar nu, cum zice Curtea din Douai, pe aceia cari nu au nici o legătură de drept cu părțile contractante, *penitus extranei* după expresiunea lui Dumoulin. Doctrina se pronunță în general în acest sens. (Vezi A. Wahl, notă sub Douai, 25 Ianuarie 1899, S. și P. 1900. 2. 25. *Adde*, Planiol, *Traité élém. de dr. civ.*, ed. 4, t. 2, n. 75; Baudry-Lacantinerie, *Précis de dr. civ.*, ed. 3, t. 2, n. 1219; D. Alexandresco, *Coment. dreptului civil român*, t. VII, pagina 180).

S. R.